

Siseministri määruse „Rahvastikuministri 3. oktoobri 2019. aasta määruse nr 31 „Liiga laialdase kasutusega perekonnanime loetelu“ muutmine“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Nimeseaduse (edaspidi NS) § 17¹ lõikes 5 on sätestatud, et liiga laialdase kasutusega perekonnanime on selline, mida rahvastikuregistri andmetel kannab 500 või rohkem isikut. Liiga laialdase kasutusega perekonnanime loetelu kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega ja seda uuendatakse iga kolme aasta järel. Eelnõuga kehtestatakse uus liiga laialdase kasutusega perekonnanime loetelu, sest praeguse loetelu kehtestamisest on möödunud kolm aastat. Loetelu on eelnõu lisas.

Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2011. aasta määruse nr 180 „Hea õigusloome ja normitehnika eeskiri“ näeb ette, et kui eelnõuga kavandataivate nõuete tõttu kasvab ettevõtjate, inimeste või vabaühenduste halduskoormus, nähakse ette muudatused ka halduskoormuse vähendamiseks. Antud eelnõuga ei kasva ettevõtjate, inimeste ega vabaühenduste halduskoormus. Eelnõuga tehtavatel muudatustel on mõju perekonnaseisuametnikele ning sotsiaalne mõju inimestele. Eelnõuga tehtavad muudatused ei suurenda ettevõtjate ega kodanike halduskoormust, eelnõuga jääb halduskoormus samaks.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Siseministeeriumi rahvastiku toimingute osakonna:

- 1) õigusnõunik Annika Nõmmik Aydin (annika.nommikaydin@siseministeerium.ee, tel 612 5184);
- 2) osakonnajuhataja Enel Pungas (enel.pungas@siseministeerium.ee, tel 612 5163);
- 3) perekonnaseisutoimingute talituse:
 - juhataja Karin Saan (karin.saan@siseministeerium.ee, tel 5308 8393) ja
 - nõunik Ulvi Klaar (ulvi.klaar@siseministeerium.ee, tel 612 5168).

Eelnõu ja seletuskirja juriidilist kvaliteeti on kontrollinud Siseministeeriumi rahvastiku toimingute osakonna õigusnõunik Annika Nõmmik Aydin (annika.nommikaydin@siseministeerium.ee, tel 612 5184).

Eelnõu ja seletuskirja on keeleliselt toimetanud Luisa Tõlkebüroo eesti keele toimetaja Tiina Alekõrs (tiina@luisa.ee).

1.3. Märkused

Eelnõu ei ole seotud muu menetluses oleva eelnõuga ega ole välja töötatud Euroopa Liidu õiguse rakendamiseks. Samuti ei tulene eelnõu väljatöötamine Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammist.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

NS-is on muu hulgas reguleeritud isiku soovil uue perekonnanime andmist. Sätestatud on nii uue perekonnanime taotlemise võimalused kui ka selle andmise piirangud. Üks uue perekonnanime andmise piiranguid on NS-i § 17¹ lõike 3 punkti 4 kohaselt nime liiga laialdane kasutus. Liiga

laialdase kasutusega perekonnanimi NS-i mõttes on perekonnanimi, mida rahvastikuregistri andmetel kannab 500 või rohkem isikut. Liiga laialdase kasutusega perekonnanimede loetelu kehtestab NS-i § 17¹ lõike 5 kohaselt valdkonna eest vastutav minister määrusega ja seda uuendatakse iga kolme aasta järel.

Rahvastikuministri 3. oktoobri 2019. aasta määrusega nr 31 „Liiga laialdase kasutusega perekonnanimede loetelu“ kehtestati loetelu liiga laialdase kasutusega perekonnanimedest, mida ei või isiku soovil vabalt valitud uueks perekonnanimeks anda. Loetelu on vaja uuendada, sest NS-i § 17¹ lõikes 5 sätestatud kolmeaastane periood lõppeb.

Eelnõuga kehtestatakse liiga laialdase kasutusega perekonnanimede uuendatud loetelu. Loetelus on 220 perekonnanime, mis vastavad NS-i § 17¹ lõikele 5, st neid kannab rahvastikuregistri andmetel 500 või rohkem isikut. Nimekirjast on välja jäänud kuus perekonnanime (Kadak, Karpov(a), Luht, Lääne, Zahharov(a) ja Vasiliev(a)), ning lisandunud üks (Schmidt).

Järgmised vene nimed loetakse määruse lisas esitatud loetelus üheks perekonnanimeks:

- Aleksejev(a)/Alekseev(a),
- Andrejev(a)/Andreev(a),
- Gussev(a)/Gusev(a),
- Nikolajev(a)/Nikolaev(a).

Eraldi perekonnanimedeks loetakse loetelus aga Vassiljev(a) ja Vassiliev(a).

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõul ei ole kokkupuudet Euroopa Liidu õigusega.

4. Määruse mõjud

4.1. Eelnõuga kehtestatakse uus liiga laialdase kasutusega perekonnanimede loetelu

4.1.1. Mõju riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste korraldusele

Mõju sihtrühm: MK KOV-id (4: Jõhvi, Pärnu, Tallinn, Tartu)

Sihtrühm on **väike**, hõlmates MK KOV-i ametnikke, kes tegelevad nime muutmise menetlustega. Neid on paar ametnikku MK KOV-i kohta.

Mõju ulatus on **väike**. Muudatusel ei ole olulist mõju MK KOV-i ja ametnike töökorraldusele, kuna soovitud perekonnanime loetelust kontrollimise vajadus jääb samaks ega sõltu loetelus sisalduvast. MK KOV-i ametnike tegevus eelnõuga ei muutu. MK KOV-i ametnikud peavad uue loeteluga tutvuma ja sellele edaspidi tuginema.

Mõju esinemise sagedus on **keskmine**. MK KOV-i ametnikud puutuvad muudatusega kokku regulaarselt tööpäeviti. Mõju sagedus varieerub: osa KOV-i ametnikke puutub sellega kokku rohkem, osa vähem.

Ebasoovitava mõju kaasnemise risk on **väike**. MK KOV-i ametnikud peavad edaspidi lähtuma uuest loetelust, mitte varasemast, mis kehtis eelmised kolm aastat.

4.1.2. Sotsiaalne mõju

Mõju sihtrühm: isikud, kes soovivad oma nime muuta.

Sihtrühm on **potentsiaalselt suur**, hõlmates kõiki inimesi, kellel on NS-i kohaselt õigus oma nime muuta. Loetelu muutmine ei mõjuta oluliselt sihtrühma käitumist. Eelnõuga uuendatakse liiga laialdase kasutusega perekonnanime loetelu. Loetelus esitatud perekonnanime ei või isiku soovil uue isikunime andmise menetluses (NS-i § 17¹ lõige 2) anda vabalt valitud perekonnanimena (NS-i § 17¹ lõike 3 punkt 4). Kui inimene taotleb mõjuval põhjusel vabalt valitud perekonnanime, peab ta tegema kindlaks, ega tema soovitud nimi ei ole eespool nimetatud loetelus.

Mõju ulatus on pigem **väike**. Eeldatavasti ei kaasne muutusi sihtrühma käitumises, sest liiga laialdase kasutusega perekonnanime loetelu kehtib ka praegu.

Mõju esinemise sagedus on **väike**. Inimesele antakse uus eesnimi, perekonnanimi või isikunimi reeglina üks kord elus ja rohkem kui üks kord vaid mõjuval põhjusel. Seega mõjutab muudatus inimest harva.

Ebasoovitava mõju kaasnemise risk on **väike**. Ka praegu on määrusega kehtestatud liiga laialdase kasutusega perekonnanime loetelu, kuid võib juhtuda, et inimese valitud perekonnanimi ei olnud 2022. aastal kehtestatud loetelus nimetatud, või ka vastupidi, valitud perekonnanimi oli 2022. aastal kehtestatud loetelus, kuid nüüd on piirangu alt väljas. Uus loetelu on enamjaolt sama, mis 2022. aastal.

Muudes valdkondades muudatus mõju ei avalda ja seega muud mõju ei hinnata.

Järeldus mõju olulisuse kohta: muudatusel ei ole olulist koormavat mõju. Seega ei ole mõju oluline.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamine ei too kaasa kulusid ega tulusid.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras. Muudatusel on pigem väike mõju, kuna loetelu jääb suuresti samaks, mis 2022. aastal. Seetõttu on mõistlik jõustada määrus üldises korras, määramata pikemat jõustumistähtaega.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu arvamuse avaldamiseks Eesti Linnade ja Valdade Liidule ning Eesti Perekonnaseisuametnike Kutseliidule.